

Sızıntı
MART 1979
SAYI : 2
YIL : 1
Batı,
Dışı süs, içi pis:
Sureti me'nûs,
sireti ma'kûs
bir şeytân.
M.N.
BATIYA GİD
GERİ DÖN
KAYGAN
?

Başyazı

Enkaz Hayranlığı ve Biz

Mehlika Sultan'a âşık yedi genç
Kara sevdalı birer âşıktı.
Bir hayâlet gibi dünya güzeli
Girdiğinden beri rü'yâlarına;
Hepsi meshûr, o muammâ güzeli
Gittiler görmeğe Kaf dağlarına.

Y. K.

NESLİMİZ, yaşadığı dönemini bir enkaz yığını halinde devraldı. Yıkılmadık ve sökülmedik hiçbir tarafı kalmamış bir enkaz halinde... Topyekûn batı, bir sıkılmışlığa ve inançsızlığın sahnelendirdiği bunalmışlığa gidip dayanırken, böylesine önüne çıkacak da olmadı; olamazdı da... Zira batı, bu yıkılış ve tükenişi bir gelişme ve keşif olarak alkışlıyor; eşya ve hadiselere artık değişik zaviyeden bakıyordu. Ona göre eski topluluk ve telakkiler bir tabu, bir peşin hüküm, bir hareketsizlik ve humudet; ortada görülen herşey ise ikiyüzlü bir cemiyetin gelenekleri... Bütün bir geçmişi boyunca omzunda taşıdığı mukaddesleri üzerinden atan batılı, bir mahbesten kurtulmuş gibi, Andre Gide'nin dilinde «Dünya Nimetleri» ne kavuşuyor ve kendisini visale ermiş görüyordu «Evet evet kapkara geçti, gençliğim; içim pişmanlıkla dolu. Toprağın tuzunu tadamıyorum. Ne de şu koca tuzlu denizinkini. Ağzım kapalı kaldı ve ellerim meyvelere uzanamadı; çünkü dua etmek için birbirine kenetlenmişlerdi.» Zavallı batılı... Kendini meydana getiren mazi'nin, örf'ün ve geleneklerin tahtına oturttuğu «dünya nimetlerinin cadılaşmasından başka ne gördü acaba! Koskoca bir say-ı heder...

BU umumi geliş, gidiş ve dökülüşler karşısında, edebiyat, felsefe, estetik sahalarında neyin kalıp, neyin kalmayacağını söyleyebilir miyiz? Neyin kayıplara karışacağını, hangi nevzuhurların yarınımızı işgal edeceğini kestirebilir miyiz? Uydurduğumuz teselli edebiyatı, zihnimize karşı ayrı bir tenakuz ve göz göre göre kendi kendimizi aldatma değil midir? işte olup bitenler «harap iller, yıkılmış hanümanlar, zairsiz bucaklar, kimsesiz çöller...»Teknik ve sanatının o iddialı inkılabını müteakip. İnsanlığın kırılan gururunun hırpalanan ruhunun asıl sebebini nede aramalı; Onun arkada bıraktığı, bir mezbahacı dehşetindeki şu manzara, pozitivist düşüncenin bir fetiş haline getirilmesinde aranmayıp da nerede aranmalı...

BEŞERİYETİN düşünce dünyasını istila eden bu davetsiz misafirler, daha doğrusu zorbalar, onu hortlak haline getirip kendi kendini katlettirdikten başka, bütün ümitlerini de alıp götürmüş ve yerine bir sürü buhran bırakmışlardır.

YENİ buhran dönemi, önümüzde bütün bir canlılığın külleştiğini hayalimizde kurduğumuz sırça sarayların karanlığa gömüldüğünü ve geçmiş milletlerin kaderi olarak bildiğimiz bitme ve tükenmenin bizim için mukaddes olduğunu hissettirdi.

ŞİMDİ Ninova’yı, Babil’i daha iyi anlıyor; Roma’yı, Atina’yı görüyor gibi oluyoruz. Artık tarih uçurumunda herkese yetecek kadar gediklerin bulunduğunu bir kere daha anladık. Doğrularımız yeniden değişmeye başladı. Putlar yine yıkılmaya yüz tuttu ve iliklerin kadar batılıyı bir korku sardı... Kendi kendini tanımama korkusu... Cihan harbi ürpertiye dayelik yaptı ve onu batı için bir kâbus haline getirdi.

HİROŞİMA’NIN mezar taşında kırılan medeniyet kâsesi, bütün bir Avrupa şehrayinin’deki renkli lambaları söndüren yıldırım şerarelerine döndü. Bilmem ki Atlantis’in yerle bir edilişinde insanlık bu kadar endişe ve korkuya tutulmuş muydu? Evet, “Dünyada bir eşi olmayan Cihan harbi” görülmedik bir ürküntü hâsıl etmişti. Medeni imkânlardan, fennin cadılığından, tekniğin merhametsizliğinden ürküyordu insanlık. Ve o kendini kitaplara verdi. Yıkılan dünyasını kitaplarla, kilise ve dualarla yeniden kurmağa çalışıyordu. Sözler hep eski kurucular ve koruyucular üzerine söyleniyor; şiir ve nesir şehitlerden ve kahramanlardan bahisler açıyordu. Çeşit çeşit felsefeler ve ayrı ayrı idealler, zekâ ışığının bütün tayflarıyla, batılı ruhun bitiş ve tükenişini aydınlatarak renklerini her tarafa yayıyordu.

BİR kaçış ve arayış curcunası içinde biçare batı, sığınak peşinde ve bir avuntu arkasında peyabani tepip durdu. Heyhat artık o kapana kısılmış bir fare gibi «herşeyi olduğu gibi kabul etme» felsefesiyle teselli olmaya çalışıyordu. Existansiyalizm türküleri söylüyor ve ona kurtarıcı bir simit gibi sarılıyordu. Ama acaba halaskarı onun arzu ettiği kadar eksantrik olabilecek miydi? Askeri buhrana alıştı, iktisadiyi nasıl atlatacaktı? Yarını ne olacak ve bu günkülerden yarına ne kalacaktı? Değişen hayat ve hadiselere felsefe yetiştirebilecek miydi? Bütün bunlara aydınlık getirmeden batının belini doğrultması mümkün değildir.

BİZLERE gelince, gaip kıtaya göre kanarya adaları sekenesi. Dağların doruklarında kalmamıza rağmen, kendimizi batmışlara imrenme içinde bulduk. Medeniyet sefaletinin ayaklarımızın dibinde çukurlaşma ve derinleşmesine karşılık zirvelerde olan bizler, ona ve ufunetli çamuruna destanlar söylemeye durduk.

KEŞKE o kadarlıkla kalsaydık... Kendini ateşe atan kelebekler gibi bir yalancı mum için uyup uçup gittik; gittik de geriye dönmeyi de düşünmedik.

YAŞAIDIĞIMIZ devirde insanımız, hep böyle meçhuller arkasından koştu. Hep görünmedik bilinmedik şeylere bel bağladı. Hayalden şatolarda, aşığına visal vadeden bir fettan'a bir alüfte'ye tutulmuştu. «Mehlike Sultan'a» âşık olmuştu... Heyhat! Maşuk diyarında, çoktan hazan esmiş, bağlar bozulmuş, kaynaklar kurumuş, sular kesilmiş; surlar yıkılmış, yollar perişan olmuştu.

ACABA onu sardırdığı bu dünyadan uzaklaştırmak mümkün olacak mıydı? Bunu şimdiden kestirmek çok zor… Ama neylersin ki kurtuluşumuz da yine ona bağlı… Asırlardan beri hayal peşinde koşanlara, kendinden kaçanlara; yalnızlara ve öz-yurdunda gariplere…

YİNE de şu binbir tomurcuğun diriliş soluduğu şu günlerde, yurduna küsüp gidenlerin yeniden yuvaya dönecekleri ümidini beslemekteyiz.

SIZINTI

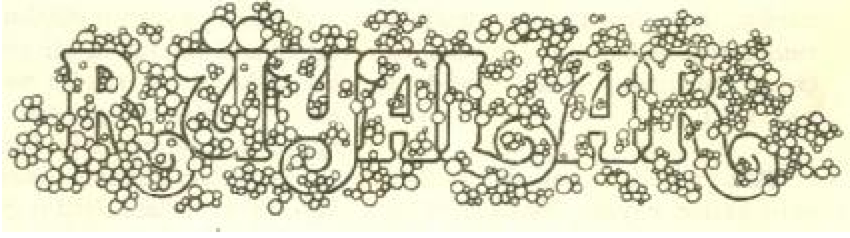
KÜÇÜK ERKÂN-I HARP

Hortumlu sivrisinek dünyaya geldiği dakikada hanesinden çıkar, durmayarak insanın yüzüne hücum eder. Uzun asasıyla vurur, ab-ı hayat fışkırtır, içer. Hücumdan kaçmakta, erkân-ı harb gibi maharet gösterir. Acaba, bu küçük, tecrübesi, yenidünyaya gelen mahlûka bu sanatı, bu fenn-i harbi ve su çıkarmak sanatını kim öğretmiş? Ve nerede öğrenmiş?

İşte, ilhama mazhar olan arı, örümcek ve yuvasını çorap gibi yapan bülbül gibi hayvanatı, bu sineğe kıyas et.

S. Okur

Sabah aydınlığıdır Allah Resulünün (sav.) görüşünde... Masum sabi Yusuf dünyasında zaman ve keyfiyet bakımından yıldızlar ötesi bir sultanlık... Asrın büyüğü için bir hakikat dünyası... Son devir müminlerine de mübeşşerattır, rüya ve rüyalar âlemi.

Herşey kendine göre rüya görür sanki... Dünya ahirete göre bir rüya olup insanlar ölünce uyansalar da, esasen ahiret dünyanın gözünde bir rüya... Rüya hayalin, misal âlemi rüyanın, berzah âlemi misalin rüyası... Tersine çevirirsek, berzahın gölgesi misal; misalin gölgesi rüya; rüyanın gölgesi de hayal olur. Berzahın hayalinde kim bilir neler var?

Kıyamet arzın, belki de sistemlerin korkulu rüyası... Sen, diriliş neşvesi içindeki güler yüzlü neslimizi, soğuk yüzlü şeytanın kâbusu deyiver...

Yusuf, kuyunun rüyası.. Koca Nasreddin’e kuyudan kova ile ayı çıkartanlar var. Kim bilir belki, ayın aksini cemal-i Yusuf sanmıştır. Belki de bu, gülmek isteyen insanların rüyasıdır.

Yusuf, zindanın rüyası... Zindan onun medresesi... Verdiği, isyan dersi değil; tevhit neşvesi idi. Binler sene sonra zindanın gözleri aynı rüya ile açılıverdi! Gözlerinden sonra kulaklarını da açıverdi zindan. Hayret! Niye hayret etmesin ki, sanki Yusuf tekrar ziyaretine gelmiş gibiydi. Bu sefer kardeşleriyle yapraklar içinde «Meyve» dağıtır gibi tevhit sunuyordu. Artık zindanın nurdandı sürmesi. Açık görüyordu onun için varlığın manasını.. Sevinse miydi,

üzülse miydi? Çünkü artık hoyrat, fakat masum duvarlarıyla sabah akşam kalbi ziyalı masumları kucaklıyordu.

Mısır'ın da rüyası Yusuf... Mısır Kralının rüyasının rüyası da... Mısır, önce onun gibi bir aziz, sonra da o azizin kardeşlerini bekledi. Şimdi rüyalara daldığı ihvanları beklediği gibi... Hani, Yusuf'tan akseden Hasen'in kardeşleri var ya…

Devamlı genç yedi ashap ve Kıtmir de, esrarlı Kehf'in rüyası... Kehf, aradığını bulmuş gibi, kavuştuğundan ayrılmak istemez gibi, üçyüz sene rüyasından ayılmak istemedi de dokuz sene de uzattı...

Tohumu çatlatan rüşeym, kışın rüyası... Ama kışta gelen garipler cemaatinin çobanının rüyası da, çiçeği burnunda nesli cedit ve nesli ati...

Badı tecelli, seherin; seher, ehl-i kalbin rüyası… Sadıkların rüyası da, şehitlik... Senin rüyan ne, ey nefsim hiç düşündün mü?

Ambar aç tavuğun rüyası… Ama ambardakinin rüyası bir mide mi, yoksa toprağın bağrı mı? Kalbi aç, ruhu gıdasız insanın rüyası fırın değil elbet. Susuza deniz he hacet?

Talebe-i Ulum, medresenin rüyası idi eskiden... Şimdi öğrenci, okulun humması ve sayıklaması oldu. Hatta sıtması. Öyleyse mektebe gidecek gencin rüyası ne olmalı? Mektebin bundan halas ve çaresi nedir, düşündük mü hiç?

Ya mezbahanın rüyası! Buhranla burkulan bir cemiyeti koca bir mezbahadan farklı görmeğe imkân var mı? Eğer yoksa onun korkunç rüyasını tasavvura gücünüz yeter mi? Gönül meyveleri eler parelerinin gözüne kulağına zehir döküp, sonra giyotine sürükleyen bu müthiş mekanizmanın karşısında, uyumu zahiremiz (uyanık gözlülerimiz) hangi beyin sancısı ile bu meseleye eğilip, gelecek için tam rüyalara dalmakta?

Günah şeytanın rüyası... Gonca üstündeki minnacık bir şebnem ve bir reşhanın da rüyası var... Zerrecik gözlerini güneşe açınca, apaydın hale gelen iç dünyalarında daldıkları rüyanın hazzı içinde ürperir dururlar... Bizim gönlümüz de sermedi bir hakikat güneşine açılmalı değil mi acaba?

Hüşyar bir ruhun, uyanık bir vicdanın rüyası ise, sonsuza açılmış bir imanla ümit dolu aşk, şevk ve cezbeden başka bir şey mi olur? Rüyaya hasret, hatta hasrete hasret bir nesilken, ümit tomurcukları halinde semaya yönelen yüzlerin, binler renkli tecellilere makes olduklarını, mücella simalarından okumak artık mümkün.

Gözleri uyurken bile, -kalbi uyanık- Nebi'nin (sav) zaman ve mekânlar ötesinden gördüklerini, Şam, Kudüs, İstanbul fetihleri halinde tahakkuk etmiş olduğunu görüyorsun. O'nun (sav) beşiğinde büyümüş, kışta gelen başı ak taçlının rüyası, bir taze baharsa, niye garip geliyor sana? İlham sanatkârın; tohum, toprağın; yaprak, tohumun; meyve, ağacın rüyası oldu da tahakkuk etmedi mi? Bu cins rüyalardan bir rüya niye hayret veriyor sana? Yoksa bunca hakikatler hayal mi geliyor aklına?

Safvet SENİH

HER mahlûk neslinin idamesi için doğum sancısı çeker. Anne yavrusunu bu dünyaya getirebilmek için sancı çeker. Koyun sancı çeker, kuzusunu doğurmak için. Dünyamız da bir mahlûktur, O da yeni nesline döl yatağı olabilmenin sancısını, ızdırab ve ağrısını çeker.

Izdırapsız mahlûk yok, hayat da yok. «Varım!» diyen çilelidir. Dünyamız kaç asırdır kan ağlamakta, dört dönmektedir, zikzaksız bir raya girebi1mk için. Yeni bir yörüngeye oturmak istercesine inlemektedir. Kalkan toz dumanlar, sıçrayan kanlar onun nefesiyle gelmekte, debelenmeleriyle fışkırmaktadır.

Çok çekti insanımız, mahvoldu insanlığımız. Kayboldu millet, yıkıldı vatan...

İşte biz; insanlığını unutmuş beşerin, tekrar hayata geçişinin, yeniden varlığa dönüşünün dönüm noktasında bulunan bahtsızlarız veya bahtiyarlarız...

Bahtsızız; toprağımız verimsiz, havamız nemsiz, semamız bulutsuz gibi görünmekte, karmaşa içinde boğulmakta, bu depremden yara almaktayız. Hayat çekilmez ve dayanılmaz oldu. Çok uzaklar da kaldık. Ayrıyız asırlardır sevdiklerimizden. Bıktık bu kahredici esaretten.

Hürriyete, muhabbete, sevgiye, saadete hasret kaldık. Cephede kan kaybeden askerin son anı... «Bittim!» diyecek ve perde kapanacak gibi sanki.

Bahtiyarız; salınan ve sallanan dünya, öyle bir yörüngeye girdi ki, on üç asır önce de dönmüştü bu çizgide. Şeref kazanmıştı şerefli ve şereflilerden. Güzelleşmişti güzelden ve güzelliklerinden. «Bittik! » «Yandık!» diyecektik, yeniden doğduk. Dipdiri ve tertemiz olarak. Dünya yeniden günahsız bir doğum yaptı. Yeni bir nesil geldi dünyaya. Bembeyaz bir perde, yemyeşil bir zemin ve masmavi sema. Güneş gülümsemekte, yıldızlar tebessüm etmekte. Bu nesil varlıkları huzura, insanlığı sürura kavuşturacak. Geleceği karanlık görenlere, bitmiş olanlara, ölmüş olan ruhlara hayat nefh edecek, kırılmış kalplere hayat bahşedecek. Yeis ve ümitsizlik içinde çırpman, çaresiz kalan asrımız insanlarına taze bir irade kaynağı olacak. İnsanlık hak ve haysiyetlerini unutmuşlara, hürriyet şarkısıyla esarete düşenlere, istikamet ve işaret taşı vazifesini üslenecek ve insanlık semasına giden yolda numune-i imtisal olacaktır.

Bahtiyarız, bu nesil içinde bulunma fırsatı var. Bahtiyarlarız ebedi hayattar olmaya imkânımız var.

Allah’ım! Acizliğimle, nankörlüğümle, cehaletimle bu bahtiyarlar arasına giremezsem, hiç olmazsa cesedimi onların omuzları taşısın ve benim için, «bu bizim cenazemizdi! » desinler. Belki o zaman biraz olsun hafiflerim.

Mesih Saraçoğlu

YA İNSAN NİÇİN?

Arslan gibi hayvanların diş ve pençelerine bakılırsa, parçalamak için yaratılmış oldukları anlaşılır. Kavunun letafetine dikkat edilirse, yemek için yaratılmış olduğu hissedilir.

Bunlar gibi, insanın da istidadına (kabiliyetlerine) bakılırsa, yaradılış vazifesinin ubudiyet (kulluk) olduğu anlaşıldığı gibi, ruhani ulviyetine ve ebedi Meme karşı olan arzusunun derecesine de dikkat edilirse, en evvel insan bu âlemden daha latif bir âlemde ruhen yaratılmış da teçhizat almak üzere muvakkaten bu âleme gönderilmiş olduğu anlaşılır.

B.N.

Sigara Üzerine Düşünceler

İnsan hayatının organik yönünün devam ettirilmesinde bazı gıdalara ihtiyaç duyulur. Bunlar, yağlar, proteinler, karbonhidratlar, vitaminler gibi maddelerdir. Bunların her birisinin gördüğü vazife ayrı ayrı olup birbirini tamamlar mahiyettedir. Proteinler, eksilen, yıpranan kısımların tamirinde; karboıhiıdrat1ar ve yağlar, enerji temininde, vitaminlerin de yapı taşları olarak vazifeleri vardır. Bunlar çeşitli organlarda ihtiyaca binaen ve gayeye matuf bir şekilde kullanılırlar. Herşeyde bir düzen olduğu gibi bunların vücuda alınmasında da bir düzen vardır. Almış miktarlarının birbirlerine göre nispetleri bellidir. Bu sınırların dışına çıkıldığında. veya bu sınırlara ulaşılamadığında, vücutta eksiklik veya fazlalık arazları zuhur eder, Yağlı ve karbonhidratlı gıdaların fazla alınması ileri yaşlarda damar sertliği, dolayısıyla dolaşım bozukluğu yaparken, proteinlerin eksik alınması enfeksiyon hastalıklarının kolayca yerleşmesine; vitaminlerin kafi miktar da alınmayışı da, değişik hastalıkların görülmesine sebep olmaktadır.

O halde insanın biyolojik yönünün normal standartlar içinde ve normal süre devamında lüzumlu ve faydalı şeylere, faydaları nispetinde ihtiyaç vardır.

Hayatının tanzimini ve bu arada beslenmesini diğer canlılardan ayrı bir hususiyet olarak iradesiyle yapan insan, iradesini herşeyde olduğu gibi burada da bazen mükemmel şekilde kullanır ve sağlıklı kişi olarak hayatını - Allah’ın izni ile - devam ettirir. Bazen de, vücuduna giren şeylere karşı gerekli kapı bekçiliğini yapmaz. Bundan dolayı sıhhatini

aramakla geçirir. Bir kişinin Allah'a tevekkülü de yoksa ve kader meselesini de bilmiyorsa, bir hastalığına çare ararken, bu sefer bir başkasına yakalanır ve bataklıkta debelendikçe gömülen, gömüldükçe debelenen zavallının durumuna düşer.

Vücuda girişte, sınırda tutulup geri çevrileceklerden birisi de sigaradır. Sigarada, tütün ve bunu saran kâğıt bulunur. Tütünde yağlı, renksiz bir alkaloid olan nikotin bulunur. Nikotin son derece zehirlidir. Bundan bi1r köpeğin diline 2 damla damlatmak köpeği birkaç saniye içinde sinir sistemi ve kalpte felç yaparak öldürür. Yetiştirilen tütünlerdeki nikotin miktarı % 1 – 8 arasında değişir. Ayrıca kâğıdın yanmasında açığa çıkan maddeler de zararlıdır.

Bugün, cemiyette son derece yaygınlaşmış olan bu kötü alışkanlık, insanı, ileri yaşlarda hiç de hoş olmayan durumlara sürükler. Genç yaşta başlanılan bu alışkanlık, gençlikte vücudun çoğu şeylere rahatça mukavemet göstermesinden dolayı sinsi bir şekilde çukur kazar ve hiç birşey olmuyor zannedilir. Yani bunu içen kimse, parasını el dumanını yel alıyor zehabındadır. Kendisinin ne aldığını bilemez veya iradesine hâkim olarak sorumluluğunu idrak etmek istemez. Hâlbuki sigaranın yaptığı tahribat nice köprüleri temelden sarsan selin ilerleyişi gibi ilerlemektedir. En verimli çağa gelindiğinde, başka iradesizce yaptığı şeylerin getirdiği bozukluklar da birbirine inzimam edince bataklıktaki debelenme safhaları başlar. Boğaz ağrısı, ses kısıklığı, kabızlık veya ishal, görmede bozukluklar, baş ağrısı unutkanlık, titreme, kalb çarpıntısı, yürürken ağrı gibi şikâyetler sadece uzun zaman sigara içmeye bağlı kötü neticelerdir.

Günümüzde sigara içmeyen kişilerde gırtlak ve akciğer kanseri hiç görülmemektedir, denilebilir. Görülenlerde büyük nispette sigara tiryakiliği vardır. Uzun yıllar cemiyetin yetiştirdiği ve emek sarf ettiği böyle bir kişinin

gırtlağının alınıp artık konuşamayacağı düşünülecek olursa sadece bunu yapmak için sarf edilen zaman ve maddi kayıp bir yana kendi yönünden olduğu kadar, cemiyet yönünden de ne kadar büyük bir kayıp olduğu kolayca anlaşılır. Diğer takip eden hastalıkların neticeleri de bundan iyi değildir.

Bu bozuklukların nasıl meydana geldiği hakkındaki mekanizmalardan birine küçük bir misal verecek olursak, sigara dumanının içinde bulunan karbon monoksit, akciğerlerden kırmızı kan küreciklerine geçer ve eritrositlerin hemoglobinine bağlanır. Aşağı yukarı hemoglobinin 1/3'ünü bloke eder. Neticede eritrositlerin oksijen taşıma kapasitesi 1/3 oranında azalır. Bunun 9 seviyesinde önemli tesirleri vardır: metabolik aktivite sonunda meydana gelen karbondioksit gazı da akciğerlere getirilemez ve 1/3 nispetinde karbondioksit, dokularda kalır ve dokulardan karbondioksit zehirlenmesi ortaya çıkar. Dokular hem eksik oksijen ile metabolik faaliyetlerini sürdürürken, biriken karbondioksit gazı yüzünden müzmin bir zehirlenmeye duçar olurlar.

Tabii ki, işin en önemli yanı Cenab-ı Hakkın emaneti olan vücudu sınırlı bir zaman içindeki imtihan devresinde gelişi güzel kullanmak, bizatihi imtihanın kendisine zıt olduğu gibi, aynı zamanda süreyi kısalttığı için ebed yolunda lazım olan azık herhalde bu kadar az ve hastalıklı zamanda temin edilemeyecektir. İçildiğinde lüzumsuz yere ne kadar büyük bir sorumluluk alındığa meydandadır.

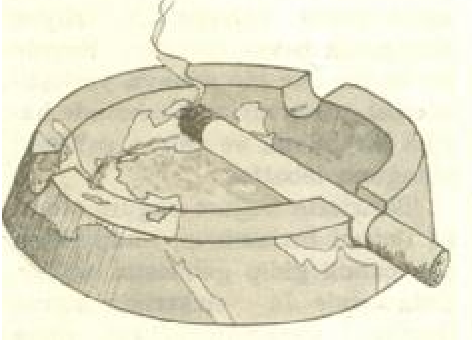
O halde, tez elden bu ve bu gibi şeylere geçit vermeyip onları durdurma çarelerine başvurmak lazımdır.

Evvela her yaş ve çağda bu kötü alışkanlık terk edilebilen şeylerdendir. Hatta on gün ara verip içmeyen bir tiryaki terk işinin yarısından çoğunu yapmış sayılır. Ancak bu bırakma devresinde mümkün olduğu kadar sigara içilen yerlere sokulmama; akla geldiğinde vaziyet ve meşgale

değiştirme ve emsali oyalayıcı şeylerle uğraşma bu tutkunluktan kurtulmak için riayet edilmesi gereken şartlardandır. Saygılarımla.

Dr. Şerafeddin ALAN

BU ZATI TANIYORMUSUNUZ?

Bilirsin ki, sigara gibi küçük bir âdeti, küçük ir kavimde, büyük bir hâkim, büyük bir himmet ve gayretle, ancak daimi alarak kaldırabilir.

Hâlbuki bak bu Zat (sav) büyük ve çok det1eri, hem inatçı, mutaassıp büyük kavimlerden, ahiri küçük bir kuvvetle, küçük bir himmetle, az bir zamanda kaldırıp, yerlerine âli seciyeleri dem ve damarlarına karışmış derecede sabit olarak yerleştirip tespit eyliyor. Bunun gibi daha çok harika icraatı yapıyor. İşte şu Asr-ı Saadeti görmeyenlere, Arap Yarımadasını gözlerine sokuyoruz! Haydi, yüzer filozofu alsınlar, oraya gitsinler, yüz sene çalışsınlar… O Zat'ın (sav) o zamana nispeten, bir senede yaptığının yüzde birisini acaba yapabilirler mi?

B. N.

İNSAN VÜCUDUNDA AZAMÎ TASARRUF

K.inatta herşey isafsızlık esası üzerine cereyan ederken, bilhassa azami tasarruf prensibinin mihrakı insandır. Bu prensibin manası, en az yer işgali ve en az enerji sarfiyatı ile en fazla randıman almaktır.

Şimdi bu prensibi vücuda müşahede etmeye çalışalım: Mesela, hücre zarı, 100 angstrom gibi çok ince bir levhadır. Kondansatör, elektrik depo eden ince levhalardan meydana gelmiş yalıtkandan ibaret bir filettir. Levha ne kadar ince olursa, o kadar fazla elektrik depo eder. Bu prensibe uygun olarak hücre zarı son derece ince yaratıldığından fazlaca elektrik depo etmesine elverişlidir.

Bir sinir, saniyede 2500 haber götürür. Yani sinir sistemindeki, beyindeki zerre, bir saniyede 2500 haber alır ve mükemmel şekilde hiç şaşırmayarak değerlendirir, cevabını da ilgili yere hemen gönderir.

Omurlar niçin bitişik değiller de, parça halindedirler? Eğer bitişik olsaydılar, her yürüyüş esnasında beyne tesir ederek zedeleyeceklerdi.

Beyinde 14 milyar hücre ve iki hücre arasında da 3000 bağlantı vardır. Eğer bu kadar bağlantı P.T.T. santralında olmuş olsaydı, bütün P.T.T.ciler ta yapacaklarını şaşırırlarda. Hâlbuki beyin şaşırmıyor!

İnsan beyninde bir hücre, 200 elektronik beyine denktir. Yani insanın beyin kabuğu 2,8 trilyon elektronik beyne denktir. Beynin bu kadar dar bir sahaya yerleştirilmesi, tasavvurların üzerinde harika bir teknik ve sanat şaheseri olduğunu ispatlar...

Sinirlerin boğum boğum olması, iletimi hızlandırıp, haberlerin çak çabuk gidip gelmesini Sağlar. Dolayısıyla de elektriğin bunun üzerine sıçraması 10 kat daha ekonomik olur. Gram başına enerji sarfiyatını da 10 kat daha aşağı düşürür. Sadece omuriliğe gidip gelen iki milyondan fazla sinir için bunu düşünürsek ne kadar çok enerji iktisadi yapıldığı ortaya çıkar.

Karaciğer, küçük bir organ olmasına rağmen 500 ün üzerinde değişik iş yapar. Bu 500 işin her birinin ayrı ayrı uzmanı da yine karaciğerdir. Biz akıllı insanlar olarak kaç sahada uzman olabiliyoruz?

Bir gözün vazifesini yapabilmesi için, T.B.M.M. büyüklüğünde bir fabrikanın çalışması lazımdır.

Kalb, bir günlük çalışması ile iki tankeri doldurup boşaltır. Dolu bir vagonu 10 metre yukarıya kaldırır.

İnsandaki sinirler, uç uca eklense, 480 bin km. damarlar uç uca eklense 200 bin km. eder. Acaba bu kadar dar bir sahaya, böyle geniş bir yer kaplayacak organlar nasıl sığdırılabiliyor?

Gözyaşı bezleri, gözün burun tarafında olmayan kenarındadır. Gözyaşları buradan göze akar. Azami tasarruf prensibine göre minimal enerji sarfı olacağına göre, gözyaşının göze akabilmesi için motor kullanılmamalıdır. İşte bunu da, kılcallık hadisesi hiç enerji sarf etmeden yapar. Gözyaşı, gözün nemliliğini sağladığı gibi, gelecek mikropları da öldürür.

Gözyaşının buruna akışında da azami tasarruf prensibinin tatbik edilerek, minimal enerji kullanıldığını görüyoruz. Bu işi burnun üstündeki bir sifon sağlar. Sifonun çalışması sarfiyatsızdır. Çünkü gözü açıp kapamak sifonu salgılatır. Buruna gelen gözyaşı, burundaki mikroplan

öldürür. Ayni zamanda burnu nemlendirdiği için, akciğere gidecek havayı da nemlendirmiş olur.

Pekâlâ, burundaki gözyaşı nasıl buharlaşır? Hâlbuki burundaki ısı, 37 derece civarındadır. Biliyoruz ki, düşük basınçta su, düşük derecede buharlaşır. Hatta 100 derecede bile su buharlaşabilir. İşte vücudun en düşük basınçlı yeri burun olduğu için, gözyaşı buruna akar.

Ağaçlarda olduğu gibi kemiklerdeki dayanıklılık, en mükemmel şekildedir. Yani kemiklerde iç yarıçapın, dış yarıçapa nispeti 8/11 dir. Bu, fizik açısından dayanıklılığın en yüksek seviyesidir. Mühendis Culman, vücuttaki kemiklerin düzenine bakarak bir vinç hazırlamıştır.

Barsaklarda, yiyeceğin barsağa temas edeceği saha ne kadar fazla olursa, o kadar iyi emilir. Bundan dolayı barsak iç yüzünü büyütmek için barsakta birçok kıvrım (binlerce plika ve milyonlarca villüs) vardır. Bu villüsler olmasaydı, barsakların uzunluğu 35 – 40 metre olması gerekecekti. İnsan vücudunun her tarafında olduğu gibi, barsak yapısında da madde ve saha bakımından azami tasarruf prensibi vardır.

Diş, içinde bulunduğu yuvada bazı liflere bağlıdır. Bunlar çiğneme sırasında diş üzerine yapılan basıncın yalnız kök uçları ada toplanmayıp, daha büyük bir safin dağılmasını sağlar. Aksi takdirde kök ucunun yaptığı basınç, dişin bulunduğu yuvanın dibinde tahribata sebep olurdu. Üst dişin kavisi, alt dişin kavisine nispeten daha büyüktür. Bunun için dişler kapandığı zaman, üst d.işlerin kavisi, alt dişlerin kavisini her taraftan biraz aşarlar. Bu ise, çiğneme için çok elverişli bir durum meydana getirir.

Kemikler, tahtaya nazaran, mukavemet bakımından 8 misli, gerilme direnci bakımından 5 misli fazladırlar.

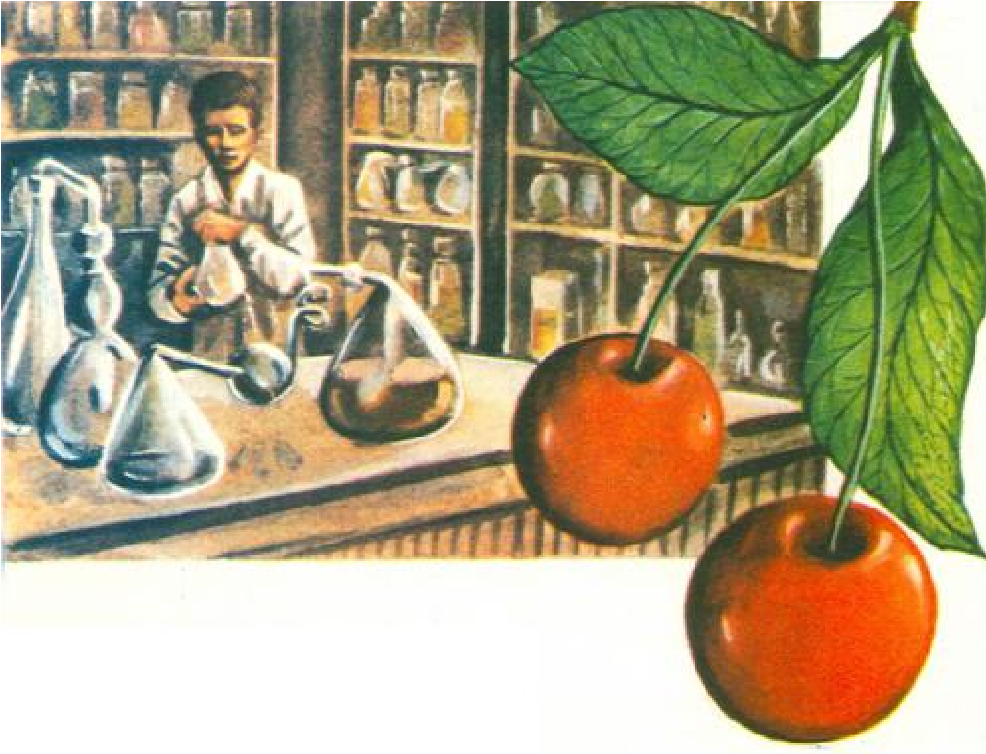
Uyluk kemiği eğer aralıksız ve kompakt bir dokudan yapılmış olsaydı, sağlamlık bakımından fazla birşey kazanmış olmazdık. Fakat madde sarfiyatı ve kemiğin ağırlığının artması yönünden çok şey kaybetmiş olurduk. Böylece kemiklerde az madde kullanılarak dayanıklı yapıların elde edilmiş olduğu meydandadır. Acaba bu nasıl olmuştur? Bir sanatkârın, maharetli parmakları kendisini hissettirmekte değil midir?

Dr. Polat HAS

NOT Azami tasarruf prensibini, her organda ayrı ayrı ilerde işlemeye çalışacağız.

HER FEN ONDAN BAHSEDİYOR...

Nasıl ki mükemmel bir eczane - ki, her kavanozda harika ve hassas mizanlarla, ölçeklerle alınmış hayattar macunlar ve ilaçlar var,- şüphesiz gayet maharetli ve kimyager bir eczacıyı gösterir. Öyle de küre-i arz eczanesinde bulunan dört yüz bin çeşit nebatat ve hayvanat kavanozlarındaki canlı macunlar ve ilaçlar, bu çarşıdaki eczaneden ne derece ziyade mükemmel ve büyükse, o nispette küre-i arzın büyük eczanesinin eczacısı olan Hâkim-i Zülcelâlı hatta kör gözlere de gösterir, tanıttırır.

Nasıl ki, gayet mükemmel binbir çeşit erzak etrafından celp edilip, içinde muntazam istif edilerek hazırlanmış depo, iaşe ambarı ve dükkân, şüphesiz bir fevkalade iaşe ve erzak sahibini ve memurunu bildirir. Öyle de, bir senede yirmi dört bin senelik bir dairede muntazam seyahat eden ve yüz binlerce olmakla beraber ayrı ayrı erzak isteyen taifeleri içine alan, seyahatiyle mevsimlere uğrayıp, bahan bir büyük vagon gibi, binler ayrı taamlarla doldurarak kışta erzakı tükenen biçare canlılara getiren ve küre-i arz denilen bu ilahi iaşe ambarı, binbir çeşit cihazları, malları ve konser- ve paketleri taşıyan bu depo ve ilahi dükkân, ne derece o fabrikadan büyük ve mükemmel ise, o katiyette ve o derece küre-i arz deposunun Sahibini, İdarecisini bildirir, tanıttırır.

Nasıl bir harika fabrika -ki, binler çeşit çeşit kumaşları basit bir maddeden dokuyor- şüphesiz, bir fabrikatörü ve maharetli bir makinisti tanıttırır. Öyle de, küre-i arz denilen yüz binler başlı, her başında yüz binler mükemmel fabrika bulunan bu ilgili seyyar makine ne derece bu insan fabrikasından büyükse, mükemmelse, o derece, küre-i arzın Ustasını ve Sahibini bildirir, tanıttırır.

B.N.

"Yeis öyle bataktır ki düşersen boğulursun,

Azmine sarıl sımsıkı, bak ne olursun."

M. A.

Yeis, fertleri ve binnetice onlardan meydana gelen cemiyeti sukutun karına düşürüp terakkilerine mani olan baş düşman ve çalışma gücünü, faaliyet zevkini kaybedenlerde görülen marazi bir ruh haletidir.

Fertlerde vurdumduymazlık, duygulanmama ve adeta nebati hayat tarzında bir hareketsizlik, yeisle beraber misafir gelen hallerdendir. Plansız yaşama, esbaba riayetsizlik, eşyanın yaratılışındaki tertibe uymama gibi haller, neticede yeisi ve arkasında hüsranı getirir. Fert, cemiyet, millet olarak kemale gidiş önce bu hastalıktan şifa bulmakla mümkün olabilecektir.

Fikren terakki etmemiş avam ve esasında ihraz etmemeleri gereken makamları işgal eden havas arasında çokça istimal edilen bir söz vardır: «Biz adam olmayız». Bu aslında şeytanın bir hilesidir; amale muvaffak olamayanların kendilerince teselli bulmaları için üflediği bir vesvesesidir. Hem bir aldatmaca manasına inilmeden söylenmiş sathi bir söz, geçici olarak üzüntüyü terk ettirici fakat aslında onu meydana getiren kaynağa indirmeyen, kökünü kesmeyen bir avuntu ve iptali hisse sevk edici bir kuruntudur.

Bir yere nasıl düşülmüşse yine ayni yoldan çıkılacaktır. Bir hastalığın tedavisi, önce onu meydana getiren esbabın ortadan kaldırılmasına mütevakkıftır.

Tedenni çukurundan çıkmamız için hangi gayretler sarf edilmiş ve ne neticeler alınmıştır? Bu çalışmalar hakikaten kurtarıcı hüviyette midir? Asırlardır dış ve iç düşmanların marifetiyle yoz, kaba, hissiz, hoyrat, duygusuz, yobaz bir adam tipi meydana getirme yolunda çok şeyler yapıldı. Taşlar kaideden teker teker söküldü. Neticede kof bir bira kaldı. Ne yıkılmakta, ne de yapılmakta, kof bir bina…

Yeis, iratemizi de, hürriyetimizi de yok etmiştir. Her ne kadar kendimizi hür zannetsek de, bütün maddi ve devam ettirici unsurlardan hali bir hürriyet, manevi esareti, şeytanın prangası altında, onun emrettiği gibi uyuşuk, miskin, halsiz oluşu netice verdi. Hâlbuki hürriyet onu kullananla beraber mevcuttur. Akıl ve irade ile birlikte varlığı düşünülebilir. Deli ve hayvan hür değildir. Hürriyet perdesi altında, esaret zincirleri, yavaş yavaş ayaklara takıldı. Fertler, nereye çekersen oraya gider bir hale getirildi. Öyle ki “Nereye bu gidiş?” sualini soran kalmışsa, bu kalabalıktan alacağı cevap “Biz adam olmayız” olacaktır.

Hâlbuki mualeceye tasaddi edilmemiş, doktor doktor dolaşılmamış, hastalığın ne olduğu dahi araştırılmamıştır. Dönüş, gidilen yoldan dönmekle olacağı halde, aynı yola ısrarla devam edilmiş ve gittikçe dert artmış durmuştur.

Esasen Cenab-ı Hakkın Hâkim ismine iman yoktur. Esbaba riayet lazımdır. Şartı evvel odur. Şafağımız meyusların gösterdikleri kadar karanlık değildir. O fecrin horozları ötmeye ve ilk pırıltıları görünmeye başlamıştır. Olmak, olgunlaşmak için zamana ihtiyaç vardır. Allah Adildir. Kimseye zulmetmez. Biz kendimize zulmettik, hasarete düştük. Kurtuluş «La Takn’atü» kılıcıyla yeisi

öldürüp, saye şevki arttırmak, tevekkülle sabahı beklemektedir.

Dr. Muvaffak AYVAZ

Hakiki terakki, insana verilen KALB, SIR, RUH, AKIL, hatta HAYAL ve sair KUVVELERIN, ebedi hayata yüzlerini çevirerek, her biri kendine layık hususi bir ubudiyet vazifesiyle meşgul olmalarındadır.

Yoksa dalalet ehlinin, terakki zannettikleri, dünya hayatının bütün inceliklerine girmek ve zevklerinin her çeşitlerini, hatta en süflisini tatmak için bütün latifelerini, kalb ve aklım, kötülük emreden nefse boyun eğdirip yardımcı vermek; terakki değil, sükûttur, düşüştür.

Şu hakikati hayali bir vakıada şöyle bir temsilde gördüm ki, ben büyük bir şehre giriyorum. Baktım ki, o şehirde büyük saraylar var. Bazı sarayların kapısına bakıyorum, gayet şenlik, parlak bir tiyatro gibi nazar-ı dikkati celp eder, herkesi eğlendirir bir cazibedarlık vardı.

Dikkat ettim ki, o sarayın efendisi kapıya gelmiş it ile oynuyor ve oynamasına yardım ediyor. Hanımlar yabancı gençlerle tatlı sohbetler ediyorlar. Yetişmiş kızlar dahi çocukların oynamasını tanzim ediyorlar. Kapıcı da onlara kumandanlık eder gibi bir aktör tavrını almış.

O vakit anladım ki, ü koca sarayın içerisi bomboş. Hep nazik vazifeler terkedilmiş. Ahlakları sukut etmiş ki, kapıda bu vaziyeti almışlardır.

Sonra geçtim, bir büyük saraya daha rast geldim. Gördüm ki, kapıda uzanmış vefadar bir it ve kaba, sert, sakin bir kapıcı ve sönük bir vaziyet vardı.

Merak ettim: «Niçin o öyle? Bu böyle ?» içeriye girdim. Baktım ki, içerisi çok şenlik, daire, daire üstünde, ayrı ayrı nazik vazifeler ile saray ehli meşguldürler.

Birinci dairedeki adamlar, sarayın idaresini, tedbirini görüyorlar. Üstündeki dairede kızlar, çocuklar ders okuyorlar.

Daha üstünde hanımlar, gayet latif sanatlar, güzel nakışlarla iştigal ediyorlar.

En yukarıda efendi, padişah ile muhabere edip halkın istirahatını temin için ve kendi kemalatı ve terakkiyatı için kendine has ve ulvi vazifelerle meşgul gördüm. Ben onlara görünmediğim için, «yasak!» demediler, gezebildim.

Sonra çıktım baktım. O şehrin her tarafında bu iki kısım saraylar var. Sordum. Dediler: “O kapısı şenlik ve içi boş saraylar kâfirlerin ileri gelenlerinindir. Ve ehli dalaletindir. Diğerleri, namuslu müslüman büyüklerinindir.”

O hayali vakıayı sana tabir edeceğim. Allah hayır etsin.

İşte o şehir ise, insanların içtimai hayatıdır ve insan medeniyetinin şehridir.

O sarayların her birisi, birer insandır.

O saray ehli ise; insanlardaki göz, kulak, kalb, sır, ruh, akıl gibi latifeler; nefis, heva, şehevi duygular ve gazabi kuvvetler gibi şeylerdir.

Her bir insanda her bir latifenin ayrı ayrı ubudiyet vazifeleri var ayrı ayrı lezzetleri, elemleri var. Nefis ve heva, şehevi ve gazabi duygular, bir kapıcı ve it hükmündedir.

İşte o yüksek latifeleri manevi duyguları, nefis ve hevaya, kötü arzulara boyun eğdirmek ve asil vazifelerini unutturmak elbette aşağılara düşmektir, terakki değildir. Sair cihetleri sen tabir edebilirsin.

B. N.

SORULAR VE CEVAPLAR

SORU: Allah niçin kullarını bir yaratmadı? Kimini kör, kimisini topal olarak yarattı?

CEVAP: Allah mülk sahibidir. Mülkünde istediği gibi tasarruf eder. Evvela, kimse O'na karışamaz, O'nun icadına müdahale edemez. Senin zerratını yaratan, terkibini düzenleyen Allah'tır. İnsani hüviyeti bahşeden Allah'tır. (cc) Sen daha evvel bir şey vermemişsin ki, O'nun karşısında hak iddia edesin. Eğer mukabilinde Allah'a bir şey vermiş olsaydın, «bir göz verme, iki göz ver» demeğe belki hak kazanırdın. İki el ver bana, bir el verme» demeğe; «Niye iki tane değil de bir ayak verdin?» diye itiraz etmeye hak kazanırdın. Sen Allah'a (cc) bir şey vermemişsin ki, -Hâşâ ve Kella- Allah'a adaletsizlik isnadında bulunasın. Haksızlık ödenmeyen bir haktan gelir. Senin ne hakkın var ki, yerine getirilmedi de haksızlık irtikâp edildi, diyesin.

Allah-u Teala hazretleri seni yokluktan çıkarıp var etmiş; hem de insan olarak... Dikkat etsen senin dununda birçok mahlûkat var. Onlara bakıp nelere mazhar olduğunu düşünebilirsin.

İkincisi Cenabı Allah bazen insan'ın ayağını alır, onun karşılığında ahirette pek çok şey verir. Ayağını almakla o kimseye aczini zaafını, fakrını hissettirir. Kalbini kendisine çevirir ve o insanın duygularında inkişaf başlatırsa, çok az birşey almakla, pek çok şeyler vermiş olur. Demek ki, bu ona Allah'ın lütfunun ifadesidir, Tıpkı şehit etme gibi... Bir insan muharebede şehit olur ve mahkeme-i Kübra'da, Allah'ın huzurunda, Sıddıkların, salihlerin gıpta edeceği bir makama

yükselir. Onu gören başkaları «Keşke Allah bizi de harp meydanında şehit ettirseydi» derler.

Binaenaleyh, böyle bir insan çok şey kaybetmiş sayılmaz. Belki aldığı şey ona nispeten çok daha büyüktür. Çok nadir olarak bazı kimseler bu mevzuda küskünlük, kırgınlık, bedbinlik ve aşağılık duygusu ile inhiraf etse bile, pek çok kimselerde bu kabil eksiklikler daha fazlı Allah'a teveccühe vesile olmuştur. Haşarat-ı Muzırra nevinden bir kısım kimselerin bu meseleyi serişte etmelerine bakılmaz. Bu mevzuda esas olan keyfiyettir.

SORU — Cenabı Hak bizim bu dünyada nasıl hareket edeceğimizi biliyor. Emirlerine uyup uymayacağımızı da biliyor. İmtihana ne lüzum görüyor da bizi dünyaya gönderiyor?

CEVAP — Evet Allah nasıl hareket edeceğimizi biliyor, bununla beraber imtihan ediyor ve bizi imtihan etmek için dünyaya göndermiş. Burada yüklediği vazifeleri yaşayarak tekâmül edeceğiz. İstidat ve kabiliyetlerimiz inkişaf edecek. Evet, O bizi yaratırken tıpkı madenler gibi yaratmış. Bakır madeni, kömür madeni, demir madeni, altın madeni, gümüş madeni...

Tezahür-ü Rububiyet için yapmış, Allah bunları... Nasıl bir sanatkârın mimari işleri, sanatkârlığı, tezyinat işleri olur ve bu sanat eserlerini sergilemek arzu eder, aynen bunun gibi Cenabı Hakkın da birçok isimleri ve bunların tecellisi sanatları vardır. İşte bu çeşit çeşit sanatlarını nazargah-ı enama arz etmek için, bu meşhergahı açarak izhar buyuruyor.

Daha açık ifadesiyle, kömürde isimler nasıl tecelli ediyor, demir madeninde, altında, gümüşte nasıl kendisini gösteriyor... Sonra insanın müdahalesi ile som altında, som gümüşte, mamul demirde nasıl tecelli ediyor... Ve bir adım atmakla, kömürün elmas olmasında nasıl kendisini

gösterdiğini bizim nazarımıza arz etmek için Allah (cc) çeşitli derece ve kademelerde isimlerinin cilvelerini sergilemiş. Böylece, kendisini tam tanıyabilmemize, tam bir fikir edinmemize imkân vermiş. Evet, herşeyi yapan O. Hem her şeyde binlerce meyve verdirerek...

Bu arada ne oluyor? İnsanlar tasaffi ediyor, cennete ehil hale geliyorlar. Yani maden demir oluyor, maden altın oluyor, maden gümüş oluyor. Efendimiz (sav) hadis-i şerifte öyle buyuruyor:

“İnsanlar tıpkı maden gibidir. Cahileyede hayırlı olan, İslamiyet’te de hayırlıdır.” Yani cahiliyede izzetli onurlu Ömer; İslamiyet’te de vakı1ı, ciddiyetli, gönül sahibi, azametli ve aziz ÖMER... Birinde insanlara musallat, onlar üzerinde sulta kurma sevdasında bir Ömer; öbüründe tevazu kanatları insanların ayağının altında, fakat kâfirlere, facirlere karşı azim, cesim bir Ömer görüyoruz. Cahiliye devrinde nasılsa, İslamiyet’te de öyle... Onun için atak, canlı, kanlı insanlar görürüz de, ne kadar arzu ederiz müslüman olsunlar... Neden? Çünkü cahiliyede aziz olan, imanda sonra da aziz olacak. Efendimiz (sav) buyuruyor: «İnsanlar madenler gibidir.» İslam bu madeni ele alır. Yoğurur, olgunlaştırır, som hale getirir. Sahabe som altın haline gelmişti... Sonra değer ve ayar düşmüştür. 22 ayar, derken 21, 20, 18, 17, 15 ayar... Yirminci asırda müslümanlar arasında 1 ayara kadar düşenlerde oldu... Evet, o kadar cürufu, züyufu fazlalaşmış bir asır…

Demek ki biz, dünyada imtihana tabi tutuluyoruz, tasaffi edelim diye... Bu arada Allah (cc) ne yolla safileşeceğimizi da, bizi imtihana tabi tutuyor. –Hâşâ O bilmediği şeyi bizden öğrenmek için değil... Bu arada bir de, bizi bizimle imtihan ediyor. Evet, biz kendimizle imtihan oluyoruz.

Biz cehdettik mi? Say ettik mi? Tasaffi etme yolunda bulunduk mu? Demir madeni iken, demir olma; altın madeni

iken, altın olma sevdasına tutulup yoluna girdik mi? Eğer böyle bir gayretimiz varsa, bunlar yazılıyor. Böyle bir hareket ve cehdimiz varsa, hep kaydediliyor. İşte biz bunlarla kendi kendinizi imtihan edip Huzur-ü Kibriya'ya kendi durumumuzla çıkacağız. Kur'an-ın ifade ettiği gibi "O gün elleri ayakları - ilave edelim, gözleri, kulakları, dilleri, dudakları - aleyhlerinde şahadet edecek." Bunu biliyorsan sen kendinle imtihan oluyorsun... Allah (cc) senin durumunu .-hâşâ- öğrenmek için imtihan etmiyor. Bilakis seni sana gösteriyor ve göstermek için de imtihan ediyor.

SORU:— Allah kelimesi ile Tanrı kelimesi arasında nasıl bir fark vardır?

CEVAP — Bizim eski atalarımız müslüman olmadan önce yaratıcı bir zata inanıyorlardı. Kendilerine göre, değişik tanrılara inanıyorlardı. Buna kendi lehçeleri ile «Tengri» diyorlardı. Sonra biraz incelik kazandı ve tanrı şeklini aldı. Bu, mabut demektir ve Arapçadaki «ilah »'ın, Fransızcadaki «Diyo»'nun, Farsçadaki «Huda»'nın karşılığı olan bir kelimedir. Ama hiçbir zaman, Cenabı Hakkın bütün Esma-i Hüsnasını cami, İsmi Zat olan Allah kelimesinin karşılığı değildir. Allah dendiği an bütün kâinatta tecelli eden isimleriyle bir zat-ı Ecelli Ala akla gelir. Allah'ın manası odur. Mabud-u Mutlaktır. Halık-ı Mutlaktır. Maksudu Mutlaktır. Bezzak-ı Mutlaktır. Bari-i Mutlaktır. Cemil-i Mutlaktır. İla ahirihi... Esma-i Hüsna'yı cami Allah kelimesinde böyle umumi bir mana anlaşılır ve bu itibarla Allah'ın (cc) ismi hassıdır. Allah dendiği an Mabudu Mutlak anlaşılır, Vacib-ul Vücut akla gelir. Ama tanrı dendiği zaman yunanlının aklına Zeus gelir. Mısırlının Apis Boğası ve Hintlilerin aklına da kendi inekleri... Demek tapılan şeyler, tanrı kelimesi ile akla gelirken, Lafza-i Celil olan Allah kelimesi Vacib-ül Vücud'un ismi hassı olarak sadece o Esma-i Hüsna sahibi Zat-ı Zülcelal'i akla getiriyor. Onun için bir insan, tanrı demekle gerçi dinden, yoldan çıkmaz ama tanrı kelimesini Allah yerinde kullanırsa, maksadını anlatamaz ve

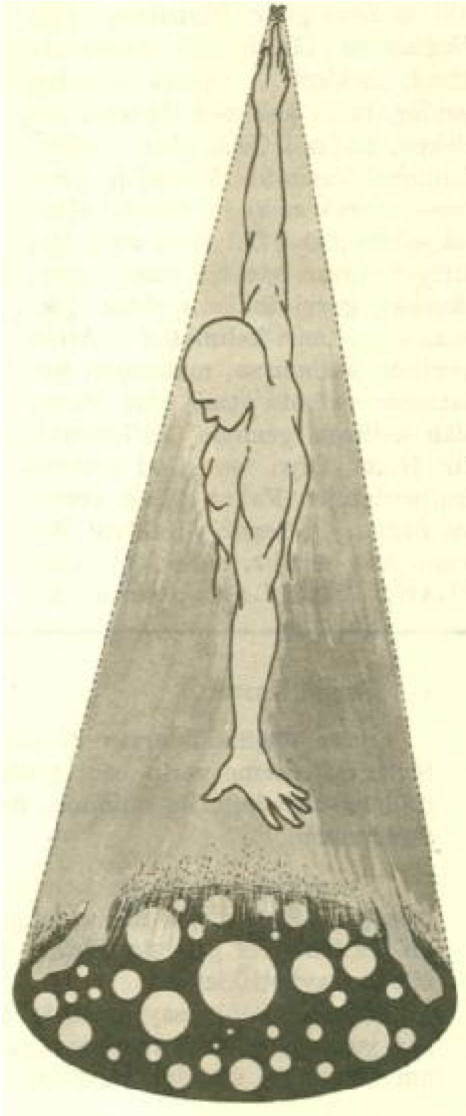
hata etmiş olur. Tanrı, ilah kelimesi yerinde kullanılabilir. Hudi, Diyo ve God yerinde kullanılabilir. Fakat Allah yerinde değil... O, Cenabı Hakkın Zatının has ismidir, onun için «LA İLLAHE İLLALLAH» diyoruz fakat «La Allah'a illallah» demiyoruz. Evveli ilahlar tanrılar ne varsa hepsi nefyediliyor, sonra da ispatta Mabudu Mutlak, Allah getiriliyor; sadece Allah vardır, deniliyor.

Mevlit yazan Süleyman Çelebi, bu hususu çok güzel tefrik ederek (Birdir Allah andan artık tanrı yok) deyip her iki kelimenin yerini tayin ve tespit etmiştir.

Muhakkak bir insanın ağzından tanrı kelimesi çıktığında hemen reaksiyon göstermemeli. O adamın maksadına bakmalı, (Allah) yerinde o manayı kullanmışsa tatlıca ikaz etmeli.

M. F. D.

ATOM İNSAN KAİNAT

Kâinatın vücudu, mahruti (konik) bir şeklidir.

Sivri ucunda atom durmuş. Büyük tabanından, güneşler güneşine kadar nurani bir kutru (çapı) var. Tam kutrun ortasında, insan ayakta durmuş emaneti beklermiş.

İnsandan ta atoma, hem ondan (insandan) ta güneşe olan iki mesafe birbirine müsavi.. Hilkatin gerdanlığında (insan) yegâne bir cevhermiş. (Dizilmiş bir inciymiş)

Zira o cevher-i yegâne, Muhammedü'l - Haşimi (sav) olan «Dürr-i Yetime: Yetim İnciye» 1atif bir sedeftir.

İnsan, cami bir numune, (bir fihristtir); insanın gayb ve şahadeti tutan bütün alemlere birer penceresi var, o (pencerelerle insan) onlara bakar.

Kalem feryat eder, ağlar mürekkep,

Beni cahil eline verme Ya Rab

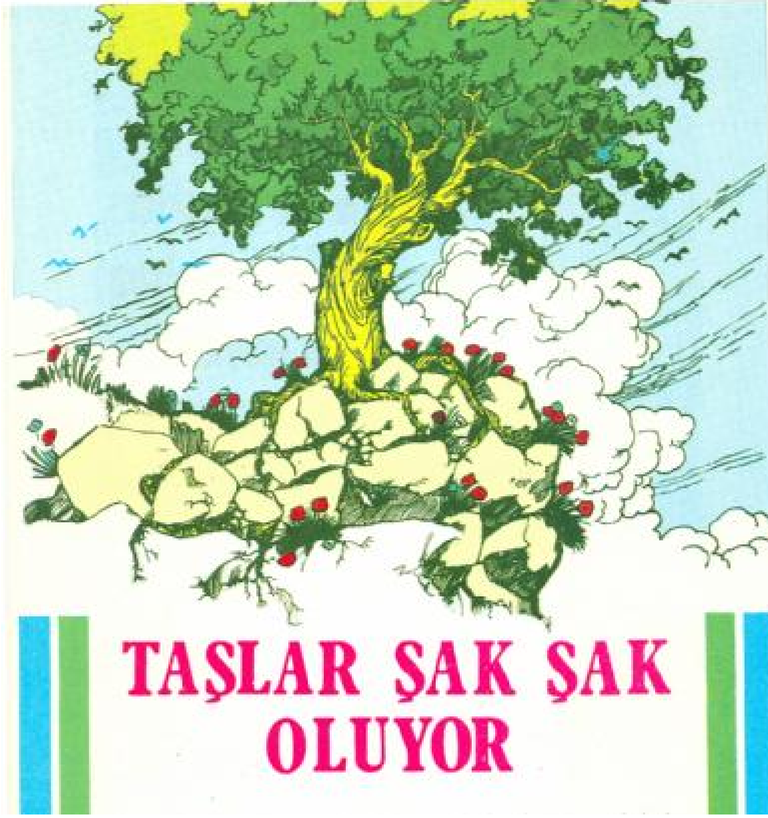
xxx

OKUYUCU MEKTUPLARI

İşte, böyle bir sızıntıyla başlar herşey baştan.. O yalçın kayaların arasından, o aşılmaz tunç gibi, memba'ın önüne geçen kayaların arasından zuhuriyle... Düşünülür müydü yumuşak su, eritiversin erimez taşları, balyozla zor parçalanan kayaları. Ama yaradan dilemişti... Bu sızıntı da, eritecek kayaları, hem ilerde yemyeşil gülistana dönüştürecek... Koca ovaları sulayacak, susuz çöllere can götürecek. Ummanlaşmak da var be sapta. Ama şimdi bir sızıntı. Olsun, herşey zaten böyle başlar. Çam ağacının evvel bir tohum. Öyle bir tohum ki ağaca göre görülmeyecek kadar küçük. Ya kâinatta ki en güzel yaratık insan, üzerimizi pisleten bir nutfe değil miydi baştan? Doğuşun, zuhurun ve sızıntının hikâyesi bu Göz çukurundaki sızıntı, kalplerdeki sızıntı ve cemiyet içindeki sızıntı.

Ergenekon'dan çıkışın temini için bir ateş olan sızıntı. Cemiyeti mahveden pisliği götürüp, ardından rahmetin, bereketin, paklık ve güzelliğin çağlayacağı sızıntı. Karanlık gecelerin sabahında ufukta parlayan güneşin evveli olan sızıntı. Rahmeti sonsuz Allah'ın, insanlığın kalbine iman hüzmeleri göndermesi, şefkatinin tecellisi... Dileriz ki sızıntı, kasvetli bulutların ardından bir güneş gibi doğsun... Çorak çölleri gülistana, geceyi gündüze, zemherir kışımızı bahara çevirsin... Hürmetlerimle.

Fikri Çendel İstanbul Hukuk Fak.

TAŞLAR ŞAK ŞAK
OLUYOR